

Sté výročí narození PhDr. Květy Reichertové, CSc. (1921–2004)

Květa Reichertová v roce 1974 mezi svými spolupracovníky na archeologickém výzkumu Sázavského kláštera.

Narodila se jako Květa Šlesingerová dne 3. května 1921 na úpatí hradů Točníka a Žebráku, v malebné krajině, která v ní probudila lásku k historii. Její otec zde pracoval v pivovaru, na jehož prostředí často vzpomínala jako na idylický svět dětství. Rodina se později přestěhovala do Prahy. Zálubu v historických památkách měla již při studiu na gymnáziu a po maturitě ji dále rozvíjela. Čas neztrácela ani během totálního nasazení v letech 1942–1945 v továrně v Letňanech. Po osvobození zaměřila své studium na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy na archeologii (J. Filip, J. Eisner) a na dějiny umění (J. Květ, J. Cibulka a především V. Mencl).

Od roku 1945 pracovala jako dokumentátorka v archivu Státního archeologického ústavu v Praze (StAÚ). Vlivem mimořádné osobnosti V. Mencla se její studijní zájem soustřeďoval na středověkou architekturu, umělecké řemeslo a zvláště na keramiku. V roce 1950 přišla jako odborná pracovnice do historického oddělení StAÚ vedeného tehdy I. Borkovským. V letech 1948–1949 pracovala jako asistentka J. Böhma a J. Poulika na archeologickém výzkumu přemyslovského hradu a podhradí v Olomouci. Od roku 1950 vedla již vlastní samostatný výzkum středověké tvrze v Martinicích u Votic. Zahájila tam významnou kapitolu svého odborného života orientovanou na výzkum panských sídel v Čechách. K jeho problematice se vrátila celou řadou prací (AR IV, 1952; AR VII, 1955; SVPP 8, 1967). V letech 1958–1962 uskutečnila velký výzkum v areálu zámku v Litomyšli, jenž přinesl důležité poznatky nejen k nejstaršímu osídlení lokality, na níž vzniklo v 11. století přemyslovské hradiště, ale také k lokalizaci a poznání premonstrátské kanonie Mons Oliveti. Nejvýznamnější objevy zde učinila při zkoumání zbytků premonstrátského stavebního komplexu a zejména monumentální románské baziliky, jež se v roce 1344 stala biskupským chrámem (PRP 22, 1962). Tento výzkum se stal základem k její monografii, která vyšla v nakladatelství Odeon pod názvem *Litomyšl* v roce 1977. Dalším životním tématem

se jí postupně stal výzkum klášterů. Již při výzkumu na vrchu Velíz u Kublova (1958–1959, 1964–1967), původně záchranné akci, odkryla základy středověkých částí probošství patřícího benediktinskému klášteru Ostrov u Davle.

Z dalších akcí to byly výzkumy v klášteře sv. Anežky na Starém Městě pražském (1964–1971) a především v klášteře na Sázavě (1968–1982).

Problematiku středověké keramiky sledovala již ve své disertaci a později v práci kandidátské (1962). Studium zahájila zpracováním starých nálezů a výzkumů a jejich tříděním v monografii *Středověká keramika ze Sezimova Ústí, Tábora a Kozího hrádku. Příspěvek ku chronologii a tvarosloví středověké keramiky* z roku 1965. Postup jejího studia dokumentují články věnované především stylovému hodnocení keramiky (AR IX, 1958; PA XXIX, 1959; PRP 29, 1969). Při dalším výzkumu uplatňovala analýzy stratigrafických situací jednotlivých lokalit a výsledky studia odlišností nálezových souborů v jednotlivých regionech. Rozsáhlou syntézou svého studia středověké keramiky v českých zemích vložila do společné práce s Vladimírem Nekudou *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*, která vyšla v roce 1968.

Skutečným vyvrcholením její archeologické práce byl výzkum Sázavského kláštera. Kromě klauzurních staveb kláštera zejména ze 13. a 14. století prozkoumala základy tetraonchy v severní zahradě, která byla podle písemných pramenů v roce 1070 zasvěcena sv. Kříži. Výzkum zahrnoval také areál laického sídliště a pohřebiště. Další románskou sakrální stavbu odkryla v severozápadním rohu velkého sázavského nádvoří. Vyhodnocení rozsáhlého souboru poznatků provedla s kolektivem dalších specialistů a jeho výsledky publikovala v nakladatelství Odeon v monografii *Sázava. Památník staroslověnské kultury v Čechách*. Dílo vyšlo v roce 1988.

Po odchodu do důchodu pracovala krátce ve středověkém oddělení Muzea hl. města Prahy a také krátce externě přednášela na Katedře teorie a dějin architektury Stavební fakulty ČVUT v Praze. I nadále se zajímala o nové poznatky o středověku. Setkávala se s ním mimo jiné ve svém milém Byzantionu, pěveckém souboru zaměřeném na slovansko-byzantskou hudební kulturu, s níž se cítila být spojena prostřednictvím Sázavy.

Květa Reichertová se studiem středověké kultury trvale zapsala do dějin české středověké archeologie. V našich vzpomínkách zůstane také jako vlídný člověk, se kterým bylo milé se setkávat, i když její osobní život nebyl zdaleka lehký. Když ji opustil manžel, musela vychovat své dvě dcery, což provedla vzorně.

Bořivoj Nechvátal, Petr Sommer

Bibliografie

AR XXXIII, 1981 (+ B); AR XLIII, 1991; AR XLIV, 1996 (+ B); AR LVI, 2004; CB 9, 2004 (+ B); AH 30, 2005; d/HDB II, 1132; III/288; ČSL 260.

Podle K. Sklenáře ve spolupráci se Z. Sklenářovou: Biografický lexikon českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů. Praha 2005. Doplňno.